

UPUTE ZA RAD:

- Pažljivo pročitaj tekst!
- Zadatke čitaj polako i rješavaj u dogovoru s timom.

Plemenita periska

Plemenita periska (*Pinna nobilis*) je najveći mediteranski školjkaš i endem Sredozemnog mora. Uglavnom nastanjuje sedimentna dna s livadama morskih cvjetnica, a zabilježena je na dubinama od 0.5 m do 60 m. U Jadranskom moru se najčešće može pronaći između 2 m i 30 m dubine. Pojavljuje se u cijelom Jadranu, a može narasti do 1.5 m s masom većom od 3 kg. Može živjeti i do 50 godina. Ima važnu ulogu u ekosustavu kao filtrator mora, a na njenim ljušturama obitavaju brojne vrste.

Jedna od češćih zabluda je da je u pitanju čvrsti i robusni školjkaš što je utemeljeno na njegovoj veličini, ali je zapravo riječ o prilično krhkom školjkašu čija se ljušturica može lako slomiti. Periska je i doslovno plemeniti školjkaš jer u svojoj glatkoj unutrašnjosti boje sedefa može stvoriti prekrasne crvenkaste bisere u obliku suze.

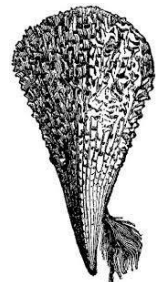
Plemenita periska je strogo zaštićena vrsta u Hrvatskoj sukladno Zakonu o zaštiti prirode i Pravilniku o strogo zaštićenim vrstama što uključuje zaštitu vrste i njenih staništa. Zbog parazitske zaraze ovog endemskog školjkaša, njegova očuvanost i budućnost je neizvjesna. Od 2020. godine kroz projekt Očuvanje plemenite periske u Jadranskom moru, Zavod za zaštitu okoliša i prirode Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja koordinira provedbu aktivnosti očuvanja periske u hrvatskom dijelu Jadranskog mora.

izvori:

<http://www.aquarium.hr/Periske>

<https://www.haop.hr/hr/tematska-podrucja/prirodne-vrijednosti-stanje-i-ocuvanje/bioraznolikost/morske-vrste/plemenita>

<https://zastita-prirode.hr/zasticena-priroda/vrste-i-stanista/plemenita-periska/>

Riješi zadatke:

1. Sve brojeve iz teksta koji označavaju duljinu ili dubinu pretvori u centimetre. _____

2. Izrazi maksimalnu masu plemenite periske u gramima. _____
3. Plemenita periska filtrira 6 L vode na sat i time doprinosi čistoći mora.
 - a. Kakve su veličine volumen filtrirane vode i vrijeme? _____
 - b. Koliko litara vode plemenita periska filtrira za jedan dan? Koliko litara vode jedna plemenita periska filtrira za 1 godinu?
Za jedan dan: _____ Za jednu godinu: _____
 - c. Koliko litara vode filtrira 5 plemenitih periski za 12 sati? _____
 - d. Navedi dva razloga, važna za perisku, zbog kojih filtrira vodu: _____
4. Plemenita periska raste 3 cm godišnje.
 - a. Kakve su veličine duljina plemenite periske i vrijeme? _____

- b. Koliko vremena treba da plemenita periska naraste do svoje maksimalne duljine od 150 cm?

- c. Koliko godina ima plemenita periska duljine 36 cm? _____
- d. Koliko je duga plemenita periska koja ima 15 godina? _____
5. Periska često živi u zajednici s račićem koji se sakrije među njezine ljuštore te ju dodiranjem upozori na opasnost. Kako se naziva takva zajednica? _____
6. Uz pomoć podataka s 1. stranice upiši tražene podatke o taksonomiji periske:

<i>Carstvo</i>	
<i>Koljeno</i>	
<i>Razred</i>	
<i>Red</i>	
<i>Porodica</i>	
<i>Rod</i>	
<i>Vrsta</i>	

Ispuni tablicu za samovrednovanje:

LISTA ZA PROCJENU: procjena vlastite aktivnosti i suradnje tijekom grupnog rada			
	DA	NE	DJELOMIČNO
Aktivno sam sudjelovao/la u radu grupe			
Odradio/la sam sve zadatke u dogovoru sa ostalima			
Rezultati do kojih smo došli su bili točni			
Sviđa mi se ovakav način rada			